

УДК 371.011

## **ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ З Класу НОВОВЕЛІДНЕЦЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ**

**Л. В. Герасимчук<sup>1</sup>, Р. А. Валерко<sup>2</sup>**

<sup>1,2</sup> Житомирський національний агроекологічний університет, бульвар Старий, 7, Житомир, 10008, Україна

Велику роль в екологічній освіті та вихованні має відігравати початкова школа. Саме в початковій школі дитина збагачується знаннями про природне оточення, ознайомлюється із загальною картиною світу, у неї формується моральне й естетичне ставлення до неї. Варто пам'ятати, що саме від того, на скільки успішно здійснювались екологічна освіта та екологічне виховання, і залежить майбутній стан природного середовища [1].

Отже, дослідження має на меті накопичення об'єктивних даних про стан екологічної освіти та виховання учнів 3 класу Нововелідницької загальноосвітньої школи I-III ст. Овруцького району Житомирської області. Для цього нами було проведено письмове опитування учнів шляхом анкетування.

*Таблиця*

### **Результати та аналіз опитування**

<b>№</b>	<b>Питання</b>	<b>Варіанти відповідей</b>
1.	Чи любиш ти природу?	А) так; Б) ні.
	Мета запитання: виявити у чому полягає любов до природи, як учні ставляться до природного середовища.	
	Висновок: на дане питання учні стовідсотково відповіли, що люблять природу.	
2.	Чи існують екологічні проблеми в Україні?	А) так; Б) ні.
	Мета запитання: виявити рівень обізнаності учнів з питань існування екологічних проблем в Україні.	
	Висновок: усі учні відповіли так – проблеми існують.	
3.	Що буде з тим куточком природи, де повністю вирубують ліс?	А) там буде поле; Б) руйнуватимуться ґрунти; В) погіршиться повітря; Г) порушиться природний баланс, що може призвести

		до негативних наслідків.
Мета: виявити рівень розуміння проблеми винищення лісів, бездумного втручання людини в життя природи, порушення природного балансу.		
Висновок: 100 % учнів відповіли, що винищення лісів призведе до порушення природного балансу та негативних наслідків, 56 % - розуміють, що ліс – це легені планети і його винищення призведе до погіршення якості повітря.		

*Продовження таблиці*

4.	Чому не можна мити в річці автомобіль?	А) гине риба;
		Б) бензинова плівка перешкоджає надходженню кисню;
		В) це погано;
		Г) автомобіль руйнується
Мета: виявити рівень розуміння проблеми забруднення водойм та сформувати почуття господарського ставлення до навколишнього середовища.		
Висновок: усі учні однозначно відповіли, що миття авто у річці – це погано, від цього гине риба та не надходить достатньо кисню у водойму.		
5.	Чи хвилює тебе доля природи?	А) так;
		Б) ні.
Мета: виявити, чи потрібно турбуватись про долю природи, що саме їй загрожує та сформувати почуття відповідальності за стан довкілля.		
Висновок: 100 % учнів відповіли, що доля природи їм не байдужа.		
6.	Чи всі люди знають правила поведінки на природі?	А) так;
		Б) ні.
Мета: виявити рівень розуміння важливості знання та використання правил поведінки на природі.		
Висновок: 89 % відповіли негативно, тобто не всі люди знають такі правила.		
7.	Чи виконуєш ти правила поведінки на природі?	А) так;
		Б) ні.
Мета: виявити рівень втілення практичної реалізації правил поведінки на природі.		
Висновок: 11 % учнів зізналося, що не виконують такі правила, решта 89 % - виконують. Зрозуміло, що не всі діти повністю усвідомлюють відповідальність за свої вчинки.		

8.	Як слід учини з людьми, які забруднюють природу?	А) проводити роз'яснювальну роботу;
		Б) примусити прибирати після себе;
		В) накласти грошове стягнення;
		Г) не зачіпати їх, бо однаково не буде результату.
Мета: учити учнів помічати порушення, бути готовим захистити довкілля.		

*Продовження таблиці*

Висновок: 22 % учнів вважають, що необхідно проводити роз'яснювальну роботу, 78 % - примушувати прибирати після себе, 67 % - накласти грошове стягнення і 11 % висловили думку, що не слід зачіпати порушників. Однак більшість дітей розуміють, що ситуацію можна змінити на краще і готові включитись у роботу та зробити свій внесок у збереження довкілля.		
9.	Які екологічні проблеми існують на території вашого населеного пункту?	А) винищення зелених насаджень;
		Б) нераціональне використання ґрунтів;
		В) забруднення повітря;
		Г) забруднення водойм;
		Д) засмічення вулиць;
		Е) нема проблем.
Мета: дізнатися, чи знають учні про наявність екологічних проблем у своєму населеному пункті.		
Висновок: 89 % учнів виділяють декілька проблем одночасно і лише 11 % - вважають, що проблем нема. Отже, більшість учнів бачать проблеми, знають про них та не залишаються байдужими.		
10.	Що ви робите для того, щоби покращити стан довкілля?	А) садимо дерева та квіти;
		Б) проводимо акції з охорони природи;
		В) нічого;
		Г) очищуємо територію школи;
		Д) збираємо макулатуру.
Мета: сформувати почуття господарського ставлення до навколишнього середовища		
Висновок: усі учні відповіли, що садили дерева та квіти, розчищали територію школи, проводили акції з охорони природи тощо.		

Отже, аналіз результатів опитування учнів 3 класу Нововеліднецької ЗОШ І-ІІІ ст. свідчить про те, що екологічне виховання у школі є одним із пріоритетних завдань, оскільки діти усвідомлюють необхідність бережливого ставлення до довкілля, розуміють, що екологічні проблеми існують і вимагають негайного вирішення та не залишаються байдужими до них, готові проводити роз'яснювальну та агітаційну роботу серед населення, беруть активну участь у екологічних акціях, по-господарськи ставляться до навколишнього середовища.

#### *Література*

1. Кузнецова О. Історичний аспект та проблеми екологічної освіти й виховання в початковій школі / О. Кузнецова, С. Маслова // Історія педагогіки. Гуманізація навчально-виховного процесу. – 2010. – Вип. LI. – С. 183–188.